

۴ فرست

۴ قرابت معنایی

۳۷	درس چهاردهم
	(الف) طوطی و بقال
۳۸	ب) گنج حکمت: کوزه
۳۸	درس شانزدهم
	(الف) خیر و شر
۴۰	ب) روان‌خوانی: طزاران
۴۰	درس هفدهم
	(الف) سپیده‌دم
۴۱	ب) گنج حکمت: مزار شاعر
	درس هجدهم
۴۱	(الف) عظمت نگاه
۴۳	ب) روان‌خوانی: بیتوایان
۴۳	نیایش: ای خدا
۴۵	آزمون‌های اول تا دهم

۴ قرابت معنایی

۷۴	ستایش: لطف خدا
	درس یکم
۷۵	(الف) نیکی
۷۶	ب) گنج حکمت: هفت
	درس دوم
۷۷	(الف) قاضی بُست
۷۹	ب) شعرخوانی: زاغ و کک
	درس سوم
۸۰	(الف) در کوی عاشقان
۸۲	ب) گنج حکمت: چنان باش ...
	درس پنجم
۸۲	(الف) ذوق اطیف
۸۳	ب) روان‌خوانی: اولین روزی که ...
	درس ششم
۸۴	(الف) از کعبه گشاده گردد این در
۸۶	ب) گنج حکمت: مردان واقعی
	درس هفتم
۸۷	(الف) باران محبت
۸۹	ب) شعرخوانی: آفتاب حُسن
	درس هشتم
۹۰	(الف) امواج سند
۹۱	ب) گنج حکمت: چو سرو باش
	درس نهم
۹۱	آغازگری تنهای

ستایش: به نام کردگار
درس یکم
(الف) چشم
ب) گنج حکمت: خلاصه دانش‌ها
درس دوم
(الف) از آموختن ننگ مدار
ب) روان‌خوانی: خسرو
درس سوم
(الف) سفر به بصره
ب) گنج حکمت: گرگ و سگ
درس پنجم
(الف) کلاس نقاشی
ب) روان‌خوانی: پیرمرد چشم ما بود
درس ششم
(الف) مهر و وفا
ب) گنج حکمت: حقه راز
درس هفتم
(الف) جمال و کمال
ب) شعرخوانی: بوی گل و ریحان‌ها
درس هشتم
(الف) در سایه‌سار نخل ولایت
ب) گنج حکمت: دیوار عدل
درس نهم
(الف) غرّش شیران
ب) شعرخوانی: باز این چه شورش است
درس دهم
دریادلان صفحشکن
درس یازدهم
(الف) خاک آزادگان
ب) شیرزنان ایران
درسدوازدهم
(الف) رسم و اشکیوس
ب) گنج حکمت: جاه و چاه
درس سیزدهم
(الف) گردآفرید
ب) شعرخوانی: دلیران و مردان ...

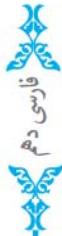
	درس هفتم	درس هشتم	درس نهم	درس دهم	درس یازدهم	درس چهاردهم	درس پانزدهم	درس شانزدهم	درس هفدهم	درس هجدهم	درس نوزدهم	درس بیست و یکم
۱۵۰	الف) در حقیقت عشق	۹۲	الف) ریاضی‌های امروز	۹۲	الف) گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن	۹۳	الف) گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن	۹۳	الف) سبده می‌آید	۹۴	الف) گنج حکمت: کاردانی	۹۴
۱۵۲	ب) شعرخوانی: صبح ستاره‌باران	۹۳	ب) شعرخوانی: فصل عاشقی	۹۳	ب) شعرخوانی: فصل عاشقی	۹۴	درس دوازدهم	۹۴	درس دوازدهم	۹۵	درس دادخواه	۹۵
۱۵۴	درس هشتم	۹۳	درس نهم	۹۴	درس نهم	۹۴	درس چهاردهم	۹۴	درس چهاردهم	۹۵	درس چهاردهم	۹۵
۱۵۳	الف) از پاریز تا پاریس	۹۳	الف) کویر	۹۵	الف) گنج حکمت: تیران!	۹۷	درس پانزدهم	۹۵	درس پانزدهم	۹۷	درس پانزدهم	۹۷
۱۵۵	ب) گنج حکمت: سه مرکب زندگی	۹۴	ب) روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	۹۷	درس پانزدهم	۹۷	درس چهاردهم	۹۷	درس چهاردهم	۹۹	درس چهاردهم	۹۹
۱۵۷	درس نهم	۹۷	درس دهم	۹۷	درس دهم	۹۷	درس شانزدهم	۹۷	درس شانزدهم	۹۹	درس شانزدهم	۹۹
۱۵۸	الف) فصل شکوفایی	۹۷	الف) آن شب عزیز	۹۹	الف) گوهر طوق‌دار	۹۹	درس هفدهم	۹۹	درس هفدهم	۱۰۱	درس هفدهم	۱۰۱
۱۵۹	ب) گنج حکمت: تیران!	۹۹	ب) شعرخوانی: شکوه چشمان تو	۱۰۱	ب) گنج حکمت: مهمان ناخوانده	۱۰۲	درس هجدهم	۱۰۲	درس هجدهم	۱۰۲	درس هجدهم	۱۰۲
۱۶۰	درس یازدهم	۱۰۲	الف) گذر سیاوش از آتش	۱۰۲	الف) قصه عینکم	۱۰۳	درس نوزدهم	۱۰۳	درس نوزدهم	۱۰۴	درس نوزدهم	۱۰۴
۱۶۲	ب) گنج حکمت: به جوانمردی کوش	۱۰۲	ب) روان‌خوانی: دیدار	۱۰۲	ب) روان‌خوانی: دریا	۱۰۴	درس هفدهم	۱۰۴	درس هفدهم	۱۰۴	درس هفدهم	۱۰۴
۱۶۳	درس دوازدهم	۱۰۳	الف) خوان هشتم	۱۰۴	الف) خاموشی دریا	۱۰۴	درس هجدهم	۱۰۴	درس هجدهم	۱۰۴	درس هجدهم	۱۰۴
۱۶۴	درس سیزدهم	۱۰۴	ب) شعرخوانی: ای میهن!	۱۰۴	ب) گنج حکمت: تجسس عشق	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵
۱۶۷	درس چهاردهم	۱۰۵	الف) کتاب غاز	۱۰۵	الف) روان‌خوانی: آذربایجان	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵	درس هجدهم	۱۰۵
۱۶۸	درس هفدهم	۱۰۶	ب) روان‌خوانی: ارمیا	۱۰۷	ب) نیایش: الهی	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۱۶۹	درس شانزدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	آزمون‌های یازدهم تا بیست	۱۰۷	ستایش: ملکا ذکر تو گویم	۱۳۴	درس هجدهم	۱۰۷	آزمون‌های یازدهم تا بیست	۱۰۷
۱۷۰	درس خنده تو	۱۰۷	الف) عشق جاودانی	۱۳۴	درس یکم	۱۳۴	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۱۷۲	درس هجدهم	۱۰۷	ب) روان‌خوانی: آخرین درس	۱۳۴	شکر نعمت	۱۳۵	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۱۷۲	درس هجدهم	۱۰۷	نیایش: لطف تو	۱۳۵	درس دوم	۱۳۸	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۱۷۴	آزمون‌های بیست و یکم تا سی ام	۱۰۷	آزمون‌های جامع (سی و یکم تا چهلم)	۱۳۵	الف) مست و هُشیار	۱۴۱	درس سوم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۲۰۱	پاسخ نامه تشریحی	۱۰۷	پاسخ نامه آزمون‌های جامع	۱۳۸	ب) شعرخوانی: در مکتب حقایق	۱۴۱	آزادی - دفتر زمانه	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۲۲۸	پاسخ نامه کلیدی	۱۰۷	پاسخ نامه آزمون‌های کلیدی	۱۴۲	درس پنجم	۱۴۲	درس پنجم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷
۳۸۹	پاسخ نامه تشریحی	۱۰۷	پاسخ نامه آزمون‌های کلیدی	۱۴۴	دماوندیه	۱۴۴	دماوندیه	۱۰۷	درس ششم	۱۰۷	درس ششم	۱۰۷
۴۱۴	پاسخ نامه آزمون‌های کلیدی	۱۰۷	پاسخ نامه آزمون‌های کلیدی	۱۴۶	الف) نی‌نامه	۱۴۶	آزادی - دفتر زمانه	۱۰۷	درس سوم	۱۰۷	درس سوم	۱۰۷
				۱۴۹	ب) گنج حکمت: آفتاب جمال حق	۱۴۹	درس پنجم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷	درس هجدهم	۱۰۷

قرابت معنایی

- ۲۲۸ پاسخ نامه تشریحی
- ۳۸۹ پاسخ نامه آزمون‌های جامع
- ۴۱۴ پاسخ نامه کلیدی

(الف) گنج حکمت: آفتاب جمال حق

معنایی

قرابت

شایش: پر نام کروگار

۱- بیت «به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرده آدم از کفی خاک» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) خدایی کافرینش در سجودش گواهی مطلق آمد بر وجودش
- (۲) خرد داد و گردان سپهر آفرید درشتی و تندا و مهر آفرید
- (۳) میراد دیده باریکیینان ایس خاطر خلوت نشینان
- (۴) وجودش بر همه موجود قاهر نشانش بر همه بیننده ظاهر

۲- بیت «الله، فضل خود را یار ما کن / زرحمت، یک نظر در کار ما کن» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) اوراق فلک دفتر فضل و هنر اوست ایجاد بشر پرتو فیض نظر اوست
- (۲) به گل و خار رسد فیض بهاران یکسان نالمید از نظر مرحمت یار نهایم
- (۳) ای پسر در صحبت مردان در آی تانظر یابی تو از فضل خدای
- (۴) یار باز ماجه فلاخ (رستاگاری) آید اگر تو نپذیری به خداوندی و فضل که نظر بازنگیری

۳- مفهوم کدام بیت از سایر ایيات دور است؟

کار خدا را به خدا و آذار
دست در کار کرده، سر در پیش
نعمت او می برنند مؤمن و کافر
که سیمرغ در قاف، قسمت خورد

- (۱) ضامن رزق همه شد کردگار
- (۲) گشته قانع به رزق و روزی خویش
- (۳) روزی او می خورند عارف و عامی
- (۴) چنان پهن خوان کرم گسترد

۴- بیت «جو در وقت بهار آبی پدیدار / حقیقت، پرده برداری ز رخسار» با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد؟

زان که باد است نسیم چمن و بوی بهار
لرزه بر دست نگارین بهار اندازد
همه چشم‌اند و اگر در سخن آیی گوش‌اند
جلوه او حسن دگر آشکار

- (۱) بی رخ یار، هوای گل و گلزار نیست
- (۲) باد اگر پرده ز رخساره یار اندازد
- (۳) بر فکن پرده ز رخسار که صاحب‌نظران
- (۴) کرد ز هر شاخ و گل و برگ و خار

۵- مفهوم بیت «فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک» با مفهوم کدام بیت
متناسب است؟

شد جهان زان روز با نام و نشان
لا جرم در حسن خوبان عقل ما حیران شود
که بر سواد شب تیره، پرتو مصباح (= چراغ)
وی خاک آستان درت، توتیای چشم

- (۱) حسن او بر نقش عالم جلوه کرد
- (۲) هر چه آید در نظر نقش خیال او بود
- (۳) فروغ روی تو بر جان چنان تجلی کرد
- (۴) ای از فروغ روی تو روشن، سرای چشم

دستور
آموزشی

خوبیها

معنایی دارد؟

۶- بیت «هر آن وصفی که گوییم، بیش از آنی / یقین دانم که بی‌شک، جان جانی» با کدام بیت قرابت دارد؟

- ۱) حاجت موری به علم غیب بداند
- ۲) از دست و زمان که برآید
- ۳) آن دهان نیست که در وصف سخن آید
- ۴) سعدی از آن جا که فهم اوست سخن گفت

الف) چشم

۷- مفهوم کدام بیت از سایر ابیات دورتر است؟

- ۱) گفت: در این معركه یکتا منم
 - ۲) قطره باران که درافتده خاک
 - ۳) ابر ز من حامل سرمایه شد
 - ۴) گل به همه رنگ و براندگی
- ۸- همه ابیات، به جز گزینه با «گفت: در این معركه یکتا منم / تاج سر گلبن و صحراء، منم» قرابت مفهومی دارند.

- ۱) میریم بکر معانی را منم روح القُلُس
- ۲) با تهی دستی به سائل تازه رو برمی خورم
- ۳) کیست دیگر تا تواند دست با من کوفن؟
- ۴) کیست چو من فاریس (= سوارکار) میدان نظم؟

۹- مفهوم کلی درس «چشم و سنگ» در کدام بیت دیده می‌شود؟

- ۱) مقام ظالم آخر بر ضعیفان است ارزانی
 - ۲) به گردن فتد سرکش تندخوی
 - ۳) ز مفرورو دنیا ره دین مجوى
 - ۴) باری ز سنگ چشمء آب آورد پدید
- ۱۰- بیت «بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) سرکشی کردیم، ازین غافل که آثار قبول
- ۲) ز سرکشان به بزرگی، فروتنی مطلب
- ۳) سعدی! چو سوری نتوان کرد، لازم است
- ۴) از وی همه مستی و غرور است و تکبر

شیوه
با
زبان

قرابت معنایی

شایش لطف خلا

خوبیها

۳۱۸- کدام گزینه با بیت «بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نزند آن دل، که او خواهد نزندش» قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) بادی عزیز و حاصل تو پست و سرنگون
- (۲) به پامردی (= شفاعت) کس نگردد بلند
- (۳) کسی را که قهر تو در سر فکند
- (۴) خواهی که سربلند شوی از هوای او
- (۵) در همه چشمی عزیز و نزد تو خواریم

۳۱۹- کدام گزینه با بیت «به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) چنان کرد آفرینش را به آغاز
- (۲) که پی بردن نداند کس بدان راز
- (۳) تا حل کنم این مشکل در ساغر مینایی
- (۴) زین دایرة مینا خونین جگرم، می ده
- (۵) نیست در دایره یک نکته خلاف از کم و بیش
- (۶) که من این مسئله بی چون و چرا می بینم
- (۷) جهان و کار جهان بی ثبات و بی محل است
- (۸) به چشم عقل در این رهگذار پرآشوب

۳۲۰- کدام بیت مفهومی متفاوت با سایر ابیات دارد؟

- (۱) نسیم لطفش از بر دوزخ آید
- (۲) درو صد چشمۀ حیوان گشاید
- (۳) سحاب لطف او یک قطره بارد
- (۴) دو عالم را پر از رحمت بدارد
- (۵) بزرگان نهاده بزرگی ز سر
- (۶) همه عصیانشان طاعت گذارد
- (۷) چو لطفش عاصیان را پاس دارد

۳۲۱- کدام گزینه با بیت «و گر توفيق او یک سونهد پای / نه از تدبیر کار آید نه از رای» تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) که تا یابی در اینجا گاه توفيق
- (۲) به دست سعی تو باد است تا نیمایی
- (۳) همه تدبیرها هیچ است، هیچ است
- (۴) چشم تدبیرم نمی بیند به تاریکی جهل
- (۵) جرم بخشایا، به توفیقم چراغی پیش دار

۳۲۲- همه گزینه‌ها، به جز گزینه بر مفهوم همانندی دلالت دارند.

- (۱) باید از تو و به جای خود است
- (۲) عاجز شده عقل علت‌اندیش
- (۳) یکتا و پشت عالمیان بر درش دوتا (= خمیده)
- (۴) در صفاتش با دو چشم تیره ماند
- (۵) بی خود است از تو و به جای خود است
- (۶) در صنع تو کامد از عدد بیش
- (۷) اقرار می کند دو جهان بر یگانگیش
- (۸) لاجرم هم عقل و هم جان خیره ماند

۳۲۳- بیت «دگر روز باز اتفاق افتاد / که روزی رسان، قوت روش بداد» با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

- (۱) روزی توست بر علیم و قدیر تو ز میر و وکیل خشم مگیر
- (۲) نپندارم ار بنده دم درکشد خدایش به روزی قلم درکشد
- (۳) گرم نیست روزی ز مهر کسان خدای است رزاق و روزی رسان
- (۴) با ضعفان نظر لطف خدا بیشتر است روزی مور، شکرخند سلیمان گردد

۳۲۴- مفهوم نهفته در بیت «که چون زندگانی به سرمی برد؟ / بدین دست و پای از کجا می خورد؟» با مفهوم کدام گزینه یکسان است؟

- (۱) می کند بی دست و پایی دشمنان را مهربان شعله بر خاشاک من بسیار بال و پر شده است
- (۲) شبنم بی دست و پا شد همسفر با آفتاب چون بلند افتاد همت، دست گو کوتاه باش
- (۳) دست از طلب کشیدم تا طفل شیرخوار با دست بسته رزق خود از گاهواره یافت
- (۴) رزق چون زود دهد دست به هم، زود رود نکنم شکوه اگر روزی من دیر آید

۳۲۵- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت «برو شیر درزنه باش، ای دغل / مینداز خود را چوروباه شل» قرابت دارد؟

- (۱) ریزه چینان قناعت را تلاش رزق نیست سنگ، روزی می رساند مرغ آتش خواره را
- (۲) مرغ دست آموز روزی بی نیاز است از طلب در تلاش این شکار رام دست و پا مزن
- (۳) تا ممکن است زیستن از خلق بی نیاز راضی چرا به ننگ تمنا شود کسی؟
- (۴) مشو فارغ ز گردیدن که روزی در قدم باشد همین آواز می آید ز سنگ آسیا بیرون

۳۲۶- کدام گزینه با بیت «رزق هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها» تناسب دارد؟

- (۱) جود شاه ارچه رزق را سبب است لیکن آن را مسیب است خدا
- (۲) هیچ بر گوشت نخورده است ای لئیم حرف «الرْزُقُ عَلَى اللّٰهِ الْكَرِيمِ؟»
- (۳) مرد از عمل شناخته گردد مردی به شهرت و به سخن نیست
- (۴) ما باده می خوریم و حریفان، غم جهان روزی به قدر همت هر کس میسر است

۳۲۷- بیت «خدا را بر آن بنده بخشایش است / که خلق از وجودش در آسایش است» با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) کسی خسبد آسوده در زیر گل که خسبد از او مردم آسوده دل
- (۲) تو با خود ببر تو شوشه خویشن که شفقت نیاید ز فرزند و زن
- (۳) زر و نعمت اکنون بده کآن توست که بعد از تو بیرون ز فرمان توست
- (۴) غم خویش در زندگی خور که خویش به مرده نپردازد از حرص خویش

قرابت معنایی

شایش: ملکا ذکر توکویم

خوبیها

۶۳۰- همه گزینه‌ها به «راهنمایی خداوند» اشاره دارد، به جز

- ۱) ره نمایی و رهنمایی نه همه جایی و هیچ جایی نه
- ۲) از این عالم برون ما را خدایی است که ره گم کردگان را رهنمایی است
- ۳) ز گم‌کرده ره رهنمایی که یافت؟
- ۴) دادر غیبدان و نگهدار آسمان رزاق بنده‌پرور و خلاق رهنمای

۶۳۱- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت «نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی» متناسب است؟

- ۱) خرد بخشید تا او را شناسیم بصارت داد تا هم زو هراسیم
- ۲) چنان کرد آفرینش را به آغاز که پی بردن نداند کس بدان راز
- ۳) عقل کلی که از تو یافته راه هم ز هیبت نکرده در تو نگاه
- ۴) حکمت این رنگها و نقش‌ها در برگ‌ها آن کسی فهمد که اوراعقل و هوشی در سر است

۶۳۲- همه گزینه‌ها با «نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی» تناسب دارند، به جز

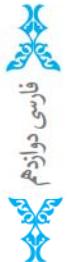
- ۱) هر چه بود و هست و خواهد بود نیز مثل دارد، جز خداوند عزیز
- ۲) هر چه را جویی جز او یابی نظری اوست دائم بی‌نظری و ناگزیر
- ۳) از همه در صفات و ذات جدا لیس شیء کمیله ابدآ
- ۴) در وفای دین، نظیرش هم نبود در سخا همتاش در عالم نبود

۶۳۳- مفهوم کدام بیت با توجه به آیه شریفه «ثُبَّتْ مَنْ تَشَاءَ وَ ثَذَلُّ مَنْ تَشَاءَ» متفاوت است؟ (ریاضی)

- ۱) یکی را همی تاج شاهی دهد یکی را به دریا به ماهی دهد
- ۲) یکی را که در بند بینی مخدن مبادا که روزی درافتی به بند
- ۳) یکی را کند خوار و زار و نژند یکی را کند خوار و زار و نژند
- ۴) یکی را ز ماهی رساند به ماه یکی را ز ماهی رساند به ماه

۶۳۴- مفهوم کدام بیت از سایر ایات دور است؟

- ۱) که را باشد چنین قدرت که داند این همه حکمت
- ۲) در سینه هر غم‌زده پنهان همه او بین در دیده هر دلشده پیدا همه او دان
- ۳) غیبدان و لطیف و بی‌چونی ستریوش و کریم و توابی (تواب: توبه‌پذیر)
- ۴) بر او علم یک ذره پوشیده نیست که پیدا و پنهان به نزدش یکی است

۶۳۵- مفهوم کدام گزینه به مفهوم کلی بیت «لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش

دوزخ بودش روی رهایی» نزدیکتر است؟

(۱) تا رهد ز آتش فردای قیامت، امروز

(۲) انسانه دوزخ همه باد است به گوشم

(۳) فردا به داغ دوزخ ناپخته‌ای بسوزد

(۴) به فرمان رفتهام گاهی، سجودی کردهام گاهی

به نظر در رخ زشت تو عذابش کردم
تا ز آتش هجران تو در عین عذابم
کامروز آتش عشق از وی نبُرد خامی
نمی‌ارزد اگر کاهی، در آتش، خود مسوزانم

۶۳۶- مفهوم هر دو بیت در همه گزینه‌ها، به جز گزینه با هم تناسب دارد.

همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی
یکی را ز کیوان درآرد به چاه
همه نوری و سروری همه جودی و جزایی
هم او پرده پوشد به آلای (= نیکویی‌ها) خود
نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
نه فکرت به غور (= قعر و عمق) صفاتش رسد
تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی
غزاریل (= شیطان) گوید نصیبی برم

(۱) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو ببوشی

یکی را ز گردون دهد بارگاه

(۲) همه عزی و جلالی همه علمی و یقینی

پس پرده بیند عمل‌های بد

(۳) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نکنچی

نه ادراک در گننه ذاتش رسد

(۴) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی

و گر در ده دیگر صلاحی کرم

۶۳۷- مفهوم عبارت «مُت خدای را، عزوجل، که طاعتش موجب قربت است» به مفهوم کدام بیت نزدیکتر است؟

بی خاتم حق، ملک سليمان مطلب
بوسه بر دست سليمان بهر خاتم می‌زنند
تا دهنندت در حریم شاه، بار
بیابی هشت جنت جاودانه

(۱) بی طاعت دین، بهشت رحمان مطلب

(۲) می‌کنند آنان که حق را بهر دنیا بندگی

(۳) چند روزی بندگی کن بنده‌وار

(۴) تو از طاعت بری گوی از زمانه

۶۳۸- مفهوم دو بیت زیر با مفهوم کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

عذر به درگاه خدای آوره
کس نتواند که به جای آورد
گر به بخشایش سزاوارم، خداوند! ببخش
واقفی بر غیب و اسرارم خداوند! ببخش
برو عذر تقصیر طاعت بیار
پرسش جز او را سزاوار نیست

بنده همان به که ز تقصیر خوبیش

ورنـه، سـزاوار خـداوندیـاش

(۱) بخششت عام است و می‌بخشی سزای هر کسی

(۲) عالمی بر عیب و تقصیر تو یارب دست گیر

(۳) از این نوع طاعت نیاید به کار

(۴) همه بندگانیم و ایزد یکیست

ازمون‌های جامع

آزمون سی و یکم

۱- مفهوم کدام بیت با توجه به آیه «ثُرُّ مَنْ شَاءَ وَ ثُلُّ مَنْ شَاءَ» متفاوت است؟ (یادی: ۰۱)

- (۱) یکی را به دریا به ماهی دهد
- (۲) یکی را که در بند بینی مختد
- (۳) یکی را ز ماهی رساند به ماه
- (۴) یکی را دهد تاج و تخت بلند

۲- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به اسب و جامه نیکو چرا شدی مشغول؟
- (۲) دل ز بدی‌ها به دین بشوی، ازیرا
- (۳) به نیک جامه چو بی‌دانشی، مناز که خلق
- (۴) صاحب‌دل نیکسیرت علامه

۳- عبارت «تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قرب نداری». با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد؟

- (۱) تو ز خاک سر برآور که درخت سریلندي
- (۲) مرا که نیست به خاک درت امید وصول
- (۳) هر که او خواری حق کرد اختیار
- (۴) اگرچه آتش را قربی و عزتی باشد

۴- کدام گزینه با بیت «هر که با پولاد بازو پنجه کرد / ساعد مسکین خود را رنجه کرد» تناسب دارد؟

- (۱) با ضعیفان پیجه‌کردن نیست کار اقویا
- (۲) می‌گذارد پنجه شیر و بال میریزد عقاب
- (۳) عشق در عقل تهی‌مغز، عبث پیجیده است
- (۴) پنجه مومین، حریف پنجه خورشید نیست

۵- بیت «در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم / سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان، غم مخور» با کدام

بیت ارتباط معنایی ندارد؟ (یادی: ۰۱)

جواب تلخ، بدیع است از آن دهان ای دوست
رواست گر همه بد می‌کنی، بکن که نکوست
علی‌الخصوص که از دست یار زیبا خوست
که زنده ابد است آدمی که کشته اوست

- (۱) مناسب لب لعل حدیث بايستی
- (۲) چرا و چون نرسد بندگان مخلص را
- (۳) هر آنچه بر سر آزادگان زود زیباست
- (۴) سفر دراز نباشد به پای طالب دوست

خوبی
از

خوبی
از

۹- مضمون همه ایات، به استثنای بیت با یکدیگر تناسب دارند.

آن کز همه عالمش خبر نیست
تا ابد سر نکشد و ز سر پیمان نرود
دیرگاهی است که من ببل این بستانم
با خود آوردم از آن جا، نه به خود برسیم
۷- بیت «زنخدان فروبرد چندی به جیب / که بخشیده روزی فرستد ز غیب» با کدام گزینه از نظر

مفهوم مناسب است؟

روزی که قضا نیست درو مرگ روا نیست
ره برون شد از این ئه حصار نیست مرا
میرسد رزق تو بی خواست، چرا می طلبی؟
چون ز دیوان رساننده روزی، «صائب»
۸- مفهوم مقابل بیت «گو یا رب این گراف کاری / توفیق دهم به رستگاری» در همه گزینه‌ها دیده
می شود، به جز

که بدانست که در بند تو خوش تر که رهایی
من از قیدت نمی خواهم رهایی
تا جان داری نمی توان جست
مگر کسی که اسیر کمnd زیبایی است
۹- مفهوم عبارت «گفت: ای دوست عزیز و رفیق موافق، تو را که در این رنج افگند؟» جواب داد که:
«مرا قضای آسمانی در این ورطه کشید». با کدام عبارت تناسب ندارد؟

چاه می بینی و نتوانی حذر
بدنام مکن هیچ در این راه، قضا را
عاقلان گردند جمله کور و کر
تا نداند عقل ما پا را ز سر
۱۰- عبارت «باران رحمت بی حساسی همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همدجا کشیده». با کدام
بیت قرابت مفهومی دارد؟

در گشاده است و صلا درداده خوان انداخته
می خورد بر خوان انسعام تو نان خویشن
دمی چند خوردیم و گفتند: بس
در این سالها کس نیاراست خوانی
۱۱- عبارت «در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثار
عشق کند». با همه گزینه‌ها ارتباط مفهومی دارد، به جز:

۱) تا با خودی از عشق منه بر دل داغ
پروانه شو آنگاه تو دانی و چراغ
۲) پشت پا بر جسم زد جان تا هوای عشق کرد
گوی چوگان سبکسیر حوادث می شود
۳) تا همچو شمع از سر سر درگذشته ایم
۴) تا همچو شمع از سر سر درگذشته ایم

۱- گزینه «۲»

در بیت صورت سؤال دو مضمون متفاوت وجود دارد: ۱) آفرینش افلاک (جهان هستی) ۲) آفرینش انسان از خاک. مضمون دوم در هیچ کدام از گزینه‌ها دیده نمی‌شود، ولی ۲ به آفرینش افلاک اشاره دارد. در ۱ شاعر سجود آفریده‌ها در برابر خداوند را شاهدی بر وجود خدا می‌داند. در ۳ خداوند مقصد و مقصود عارفان و اولیاء‌الله دانسته شده است و در ۴ شاعر «وجود» خداوند را برتر از سایر موجودات می‌داند و نشانده‌ها و آیات الهی را آشکار می‌بینند.

۲- گزینه «۴»

مفهوم بیت سؤال طلب لطف و رحمت از خداوند است. در ۴ نیز شاعر معتقد است از ما رستگارشدن برنمی‌آید و خداوند را قسم می‌دهد که به حق خداوندی اش لطف و رحمتش را بازگیرد.

﴿مفهوم سایر گزینه‌ها﴾

۱) اغراق در فضل و هنر ممدوح: مخاطب این شعر خداوند نیست (مصارع نخست قرینه‌ای مناسب برای دریافت این موضوع است)، «فضل» در مصارع اول به معنی «دانش» است: افلاک مانند دفتری است که علم و دانش او در آن ثبت شده و ایجاد بشر نیز از پرتو فیض وجود اوست!

۲) لطف و فیض بهار (= لطف یار)، به صورت یکسان شامل حال همگان می‌شود.

۳) همنشینی با اولیای خدا، سبب بهره‌مندی از لطف الهی است.

۳- گزینه «۲»

مفهوم کلی ۲ قابع بودن به رزق و روزی است، مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها فراگیربودن روزی و نعمت‌های خداوند است.

۴- گزینه «۴»

وقتی بهار می‌شود در حقیقت خداوند است که در طبیعت جلوه کرده است. (تجلى خداوند در زیبایی‌های هستی) همین مفهوم با بیانی دیگر در ۴ نیز آمده است: زیبایی یار (= خداوند) در هر شاخه، گل، برگ و خار جلوه کرده است.

﴿مفهوم سایر گزینه‌ها﴾

۱) گل بی رخ یار خوش نباشد: بی یار حال و حوصله گل و گلزار ندارم، بدون حضور یار، نسیم و بوی بهاری چیزی جز باد نیست.

۲) زیبایی معشوق: اگر چهره یار آشکار شود، دست بهار (با تمام زیبایی‌هایش) در مقابل چهره زیبای یار به لرزه درمی‌آید.

۵- گزینه «۱»

۳) تقاضای دیدار یار و شنیدن سخنان او: شاعر می‌گوید: پرده از رخ بردار که همه عاشقان سرمست مشتاق دیدار تو هستند و علاقه‌مند به شنیدن کلام تو.

در ۱ نیز همانند بیت صورت سؤال به آفریده‌شدن جهان از فروغ روی خداوند و تجلی زیبایی خداوندی در همه پدیده‌ها و زیبایی‌های جهان اشاره شده است.

﴿مفهوم سایر گزینه‌ها﴾

۲) عاشق همه‌جا معشوق را می‌بیند.

۳) نقش‌بستن جمال یار در جان عاشق: مثل نور چراغ در تیرگی شب، جلوه روی تو بر جان تجلی کرده است.

۴) چهره یار و خاک کوی او روشنی‌بخش و شفای چشم عاشق است.

نیز می‌توان دید. سعدی در مصراج دوم سؤال می‌پرسد: وهم انسان کی به کمال تو می‌رسد؟ و این استفهام انکاری یعنی: وهم انسان به کمال خداوند نمی‌رسد و همان مفهوم وصفناپذیری خداوند است.

﴿مفهوم‌سایرگزینه‌ها﴾

۱) آگاه‌بودن خدا بر نیاز همه موجودات

۲) ناتوانی انسان از شکر نعمت‌های خداوند

۳) وصف دهان تنگ و کوچک معشوق. شاعر می‌گوید که: ای معشوق! دهان تو از غایت کوچکی و تنگی «نیست» است و قابل وصف نیست و فقط وقتی که سخن بگویی می‌فهمم که لب و دهان داری! (خُب البته در دورانی داشتن لب و دهان کوچک و خال لب و از این قبیل، فاکتور زیبایی بوده!! شگفتا!!!)

۴) مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها غرور و خودستایی است، اما در ۲) سخن بر سر روییدن گیاهان بر اثر بارش باران است.

۵) در ۱)، ۳) و ۴) مفهوم غرور و خودستایی و ادعای بی‌همتای مشترک است. در بیت اول خاقانی با فخر و غرور تمام می‌گوید که: معانی بکر را من بارور ساخته‌ام و پرورده‌ام (من مبدع معانی بکر و بدیع هستم) و من هم‌چنین فرمانتوای عالم بزرگی‌ها و مقامات و خاصایل برجسته هستم. (ساخن خودستایی کرده!)

۶) در ۲) مفهوم اصلی بخشندگی در عین نیازمندی است: در اوج نیازمندی هم با نیازمندان با گشاده‌رویی برخورد می‌کنم، با این که خودم سرایی بیش نیستم، محل است تشنۀ را نایمید بازگردانم. نکته در این‌گونه تست‌ها که یک بیت، عبارت، آیه، ضربالمثل... در صورت سؤال آمده و از ما خواسته‌اند تا گزینه متفاوت با صورت سؤال را بیابیم، در اکثر موارد (نه همه موارد) نیازی به خواندن صورت سؤال نداریم، زیرا وقتی سه گزینه با صورت سؤال تناسب مفهومی دارند، قاعدهٔ خودشان نیز با یکدیگر تناسب دارند. به همین دلیل، برای صرفه‌جویی در وقت، صورت سؤال این‌گونه تست‌ها را می‌توانیم بدین شکل تغییر بدیهیم: کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ سپس پس از یافتن سه بیت مشترک، بیت متفاوت را به عنوان پاسخ تست برمی‌گزینیم.

۷) در درس «چشمۀ و سنگ»، غرور و خودستایی چشمۀ در برابر عظمت دریا رنگ می‌باشد و چشمۀ نمی‌تواند خود را از حادثه برکنار دارد و محکوم به فنا در دریا می‌شود؛ پس مفهوم کلی درس، عاقب غرور و خودستایی است و نیز این که مغدور در برابر قدرتمندتر از خود چاره‌ای جز تسلیم ندارد. در ۲) هم همین مفهوم دیده می‌شود.

﴿مفهوم‌سایرگزینه‌ها﴾

۸) ظلم ناپایدار است و ظالم جای خود را به مظلومان واگذار خواهد کرد (صحبتی از غرور نیست).

۹) تقابل تکبّر و دینداری: از انسان مغورو، دینداری و خداشناسی طلب مکن.

۱۰) قدرت خداوند: خداوند می‌تواند از سنگ چشمۀ آب جاری سازد و می‌تواند در زمستان آب را به صورت سنگ (تگرگ) درآورد.

۱۰- گزینه «۱»

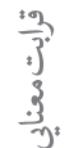
مفهوم بیت سوال این است که فروتنی انسان را بلندمرتبه می‌سازد. این مفهوم در ۱ هم دیده می‌شود: سرکشی کردیم و مغور بودیم و از این غافل بودیم که آثار مقبولیت در خمیده قامت بودن (= افتادگی) و تواضع است.

﴿مقلهيم ساري گزينهها﴾

۲ انسان‌های مغور و متکبر نمی‌توانند فروتنی کنند، همان‌طور که فیل نمی‌تواند گردنش را خم کند.

۳ وقتی بلندمرتبه نیستی، به ناچار باید در برابر قدرتمندان فروتنی کنی.

۴ کبر و غرور و ناز و خودشیفتگی معشوق و در مقابل، اظهار نیاز و عجز عاشق

۳۱۸- گزینه «۲»

مفهوم بیت سوال این است که عزّت و ذلت به دست خداوند است و خداوند هر کس را بخواهد عزیز می‌کند و هر که را بخواهد خوار می‌گرداند. در ۲ نیز شاعر معتقد است کسی که افکنده خشم خدا باشد، هیچ کس نمی‌تواند او را سربلند بسازد.

﴿مفهوم‌سایرگزینه‌ها﴾

۱ دعا برای عزّت و سربلندی ممدوح و خوارشدن دشمنانش (ای ممدوح، الهی عزیز و سربلند باشی و حسودان و دشمنان خوار و ذلیل گردند).

۲ خاکساری در برابر معشوق، سبب سربلندی عاشق است.

۳ در نظر همگان عزیزبودن و در نگاه معشوق بی ارزش بودن

۴- گزینه «۳» بیت صورت سوال و ۳ مشترک‌آیه به بی‌نقص بودن جهان آفرینش و به اصطلاح به نظام احسن خلقت اشاره دارند؛ یعنی دنیا در بهترین وجه ممکن و بدون نقص آفریده شده است.

﴿مفهوم‌سایرگزینه‌ها﴾

۱ راز هستی و خلقت گشودنی نیست. (مفهوم بودن راز هستی)

۲ شکایت از روزگار و دفع غم با عیش و نوش و سرمستی

۳ به دنیا و کار دنیا هچ اعتباری نیست.

۵- گزینه «۳» مفهوم مشترک ۱، ۲ و ۴ کارگشایبودن لطف و عنایت خداوندی است. در ۱ به واسطه لطف و عنایت الهی حتی در دوزخ، چشمۀ حیات جاری می‌شود؛ در ۲ لطف و توفیق الهی مایه رحمت بر دو عالم می‌شود و در ۴ لطف و عنایت الهی می‌تواند گناه گناهکاران را به اطاعت و عبادت بدل کند؛ اما در ۳ صرفًا سخن از بزرگی و مقام کبریایی خداوند است: بزرگان در برابر خداوند بزرگی شان را از یاد می‌برند و فروتنی اختیار می‌کنند.

۶- گزینه «۱» مفهوم بیت سوال این است که بدون عنایت و توفیق الهی، چاره‌اندیشی و عقل راه به جایی نمی‌برند و این که تنها، توفیق و لطف خداوند کارگشا است. در ۲، ۳ و ۴ نیز این مفهوم دیده می‌شود؛ اما در ۱ مفهوم اصلی، توصیه به قدم‌گذاشتن در راه عشق و معرفت است.

۷ در ۲ «تا» صوت تحذیر است به معنی «آگاه باش، زنهار، مبادا».

معنی بیت ۲: اگر عنایت خداوند دست تو را نگیرد، با سعی و تلاش به جایی نمی‌رسی؛ پس زنهار تا بیهوده تلاش نکنی.

۸- گزینه «۳» مفهوم مشترک ۱، ۲ و ۴ ناتوانی خرد از شناخت خدا است؛ اما در ۳ سخن از یگانگی خداوند است و اقرار همه موجودات به این موضوع.

۹- گزینه «۴» مفهوم بیت سوال، روزی رسانی خداوند است که در ۱ و ۲ و ۴ نیز دیده می‌شود. در ۴ چنین مفهومی دیده نمی‌شود و شاعر معتقد است خدا به ضعیفان لطف و عنایت بیشتری دارد. در ۱ علیم و قدیر صفات خداوند است و شاعر معتقد است روزی را خدا می‌رساند و نباید به خاطر نرسیدن آن از دیگران خشمگین شد.

۳۲۴- گزینه «۳» در ۳ همانند بیت سؤال سخن از این است که خدا روزی بی دست و پایان

(ناتوانان) را هم می رساند.

﴿ملاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱) ضعف و ناتوانی، دشمنان را مهربان و دلسوز می سازد.

۲) با هر ظرفیت و توان، به شرط داشتن همت و اراده والا، می توان به کمال مطلوب خود رسید.

۳) چیزی که ساده به دست آید، نایابیدار است.

۳۲۵- گزینه «۴» مفهوم بیت سؤال تکیه کردن بر تلاش و زور بازوی خود است. در ۴ نیز شاعر

به تلاش و کوشش برای کسب روزی توصیه می کند و معتقد است روزی در قدم (مجازاً اقدام و تلاش) است، همان طور که آسیاب تا نچرخد آرد حاصل نمی شود.

﴿ملاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱) انسان قانع، نیازی به تلاش برای کسب روزی خود ندارد و روزی مقدّر است.

۲) کسب روزی نیازی به تلاش و کوشش ندارد. شاعر، روزی را به پرنده دست‌آموز تشبیه کرده است که گرفتن آن تلاش نمی خواهد.

۳) تکوشن ابراز نیاز به خلق

۳۲۶- گزینه «۴» در بیت صورت سؤال کسب روزی مقدّر، وابسته به تلاش و جست‌وجو دانسته

شده است، در ۴ نیز شاعر به همین مفهوم اشاره دارد: روزی انسان به میزان همت او بستگی دارد.

﴿ملاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱) بخشش شاه، رزقی است که از طرف خداوند تعیین شده است.

۲) رزق و روزی به عهده خداوند است.

۳) به عمل کار برآید، نه به گفتار.

توجه داشته باشید که در این بیت، هر چند توصیه به «عمل» شده است، اما موضوع بیت، تلاش و

عمل برای به دست آوردن رزق و روزی نیست.

۳۲۷- گزینه «۱» در بیت سؤال، سخن از این است که کسی که به مردم خیر می رساند، مشمول

رحمت و بخشایش می شود. در ۱ نیز همین مفهوم دیده می شود.

﴿ملاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۲) آخرت‌اندیشی (ای آدمی، به فکر ذخیره آخرت خود باش چون در آن روز، زن و فرزند و مال سودی برای تو ندارد).

۳) اغتنام فرست نیکی به دیگران (نکویی کن امسال چون ده تو راست / که سال دگر دیگری ده خداست)

۴) هر کس باید در زندگی و این دنیا به فکر خود و آخرتش باشد: به فکر خودت باش، زیرا (وقتی از دنیا بروی) اقوام و خویشاوندان هم از حرص خودشان به فکر مرده تو نیستند. در این بیت هر کدام از

«خویش»‌ها به چه معنی است؟

۶۳۰- گزینه «۲» مفهوم **۳** این است که کسی که گمراه است نمی‌تواند دیگران را راهنمایی کند، اما در سایر گزینه‌ها به راهنمایی و هدایتگر بودن خداوند اشاره شده است.

۶۳۱- گزینه «۳» مفهوم مشترک بیت سؤال و **۳** ناتوانی عقل و فهم در درک خداوند است. در **۳** شاعر می‌گوید: عقل که تو او را راهنمای قرار دادی و تو به او درک و فهم آموختی، توان آن را ندارد که بخواهد در تو نگاه کند و تو را بشناسد.

﴿مفاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱ خداوند به ما خرد و بصیرت داده است تا او را بشناسیم.

۲ هیچ کس از اسرار آفرینش خداوند آگاه نیست. (در اینجا سخن از آفرینش است و در بیت سؤال صحبت از خداوند).

۳ کسی که عقل و خرد دارد حکمت صنع خداوند را درمی‌یابد.

۶۳۲- گزینه «۴» مفهوم مصراع صورت سؤال این است که خداوند شبیه و نظیر ندارد؛ این مفهوم در همه گزینه‌ها به جز **۴** آمده است، در **۴** شاعر، سخاوتمندی و وفاداری ممدوح خود را توصیف می‌کند و سخن از بی‌نظیر بودن خداوند نیست.

۶۳۳- گزینه «۲» معنی آیه شریفه: هر که را خواهی عزّت بخشی و هر که را خواهی خوار گردانی. در **۱**، **۲** و **۳** همانند آیه شریفه صورت سؤال مفهوم اصلی این است که عزّت و ذلت در دست خداست؛ اما مفهوم **۴** این است که از گرفتاری دیگران نباید شاد شد.

۶۳۴- گزینه «۲» در **۴** بین ماه و ماهی ضدیت معنایی وجود دارد. ماه اوج آسمان است و ماهی زیر زمین. به این مناسب است که گذشتگان بر این باور بوده‌اند که زمین بر شاخ گاوی است و آن گاو بر پشت ماهی. پس ماهی (مجازاً قعر زمین) با ماه (مجازاً اوج و فراز آسمان) تضاد دارد.

۶۳۵- گزینه «۴» مفهوم بیت سؤال ستایش کردن خداوند و اقرار به یگانگی او به امید نجات یافتن از عذاب جهنّم است. در **۴** نیز همین مفهوم وجود دارد.

﴿مفاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱ کسی که در چهره زشت مخاطب شاعر نظر کرده باشد، از عذاب جهنّم در امان است.

۲ عاشقی که آتش هجران را تحمل کرده است از عذاب جهنّم هراسی ندارد. آتش هجران از آتش جهنّم سوزاننده‌تر است.

۳ کسی که با عشق پخته نشود، شایسته آتش جهنّم است.

۶۳۶- گزینه «۲» در بیت اول **۲** سخن از عزّت و شکوه خداوند و علم و یقین اوست، هم‌جنین سخن از بخشندگی خداوند است و این که خداوند مایه شادی و هدایت بندگان است، اما در بیت دوم هیچ کدام از این مفاهیم وجود ندارد و سخن از ستارالعیوب بودن خداوند است.

مفهوم مشترک ابیات سایر گزینه‌ها:

۱ عزّت و ذلت در دست خداست.

۲ ناتوانی انسان از شناخت و وصف خدا

۳ کرم و لطف و فضل خداوند

مفهوم اصلی عبارت سؤال این است که طاعت و بندگی سبب نزدیکی به خداست.

در ۳ نیز بندگی سبب باریابی به درگاه حق دانسته شده است.

﴿مفاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱ بدون بندگی بهشت حاصل نمی‌شود.

۲ نکوهش بندگی خدا برای حاجات دنیوی (خدا شایسته آن است که چون شایسته عبادت است، عبادت

شود نه برای رسیدن به حاجات دنیابی).

۳ بندگی خدا مایه توفیق و سعادت است.

۴ گزینه «۳» مفهوم ابیات سؤال ناتوانی انسان از شکر و بندگی خدا و طلب بخشایش به سبب

کوتاهی در عبادت است. در ۳ نیز مفهوم طلب بخشایش به سبب کوتاهی در عبادت دیده می‌شود.

﴿مفاهیم سایر گزینه‌ها﴾

۱ طلب بخشش از خداوند و عام دانستن بخشش خداوند

۲ یاری خواستن از خداوند عیبدان

۳ تنها خدا را شایسته پرستش دانستن

پاسخ نامه آزمون های جامع

۱- گزینه «۲»

مفهوم آیه صورت سؤال و سایر گزینه‌ها این است که عزّت و ذلت به دست خداوند است، اما شاعر در ۲ می‌گوید: به گرفتاران مخدن؛ زیرا امکان دارد روزی خودت گرفتار شوی. توضیح: مردم در قیم باور داشتند که کُره زمین بر روی شاخ گاوی عظیم قرار گرفته است و آن گاو نیز بر روی کمر ماهی عظیم‌تری ایستاده است؛ بنابراین در ۳ از «یکی را ز ماهی رساند به ماه» یعنی [خداوند] یکی را از قعر ذلت به اوج عزّت می‌رساند.

۲- گزینه «۲»

مفهوم مشترک همه گزینه‌ها ترجیح علم و دانش بر ظاهر و پوشش است، اما مفهوم ۲ دینداری و اثر آن در از بین بردن بدی‌ها و رذالت‌هاست.

۳- گزینه «۳»

در ۳ شاعر می‌گوید: هر کس در درگاه خداوند خود را خوار و ذلیل گرداند، برگزیده و برتر خواهد شد. در این گزینه هم مانند عبارت سؤال راه تقریب به خداوند، اظهار عجز و خاکساری و بندگی به درگاه الهی دانسته شده است.

﴿فَلَهُمْ سَارِگَزِينَهَا﴾

۴- توصیف معشوقی والا و ارزشمند (آدمی ذات والا و شریفی دارد).

۵- وقتی اجازة حضور در کوی معشوق را ندارم، هرگز به قرب معشوق راه پیدا نخواهم کرد.

۶- هر چیزی در این عالم در ذات خود عزیز و ارزشمند است.

۷- گزینه «۴»

مفهوم عبارت سؤال، ضعف و ناتوانی و شکست‌خوردن پدیده ضعیف و ضعیفان در صورت درگیر شدن با امور و پدیده قدرتمند و قدرتمندان است. این مفهوم در ۴ نیز دیده می‌شود: پنجهای که با موم ساخته شده است، حریف خورشید نمی‌شود (موم در مقابل نور خورشید، تاب نمی‌آورد)، عقل نیز بی‌جهت خود را درگیر عشقی کرده که بسیار قوی‌تر از اوست.

﴿فَلَهُمْ سَارِگَزِينَهَا﴾

۸- اقویا با ضعفا درنمی‌افتد.

۹- ضعف و ناتوانی همه قدرت‌ها در مقابل قدرتی عشق و شور و شیدایی

۱۰- چیرگی عشق توانا بر عقل ضعیف و ناتوان

۱۱- گزینه «۱»

مفهوم بیت سؤال تحمل سختی‌های عشق برای رسیدن به وصال است. در ۲، ۳ و ۴ نیز تحمل سختی‌های راه عشق مشترک است. اما مفهوم ۱ این است که سخن تلغی شایسته معشوق نیست: باید مناسب با لب شیرینت سخن بگویی و جواب تلخ از این چنین دهنی عجیب است! مفهوم از لب بودن عشق به طور مشترک در ۱، ۲ و ۳ مطرح شده است در ۱۲- گزینه «۱» حالی که بیت ۱ می‌گوید: فقط کسی آگاه به اسرار و رموز عشق است که مدهوش و از خود بی‌خود باشد و به مرتبه فنا رسیده باشد.

خداوند
مشترک است.

﴿۷- گزینه «۳»﴾

در بیت سؤال و ۳ مفهوم ترک تلاش و کوشش و تکیه کردن بر روزی رسانی

خداوند مشترک است.

﴿۸- مفاهیم سایر گزینه ها﴾

﴿۱﴾ تقدیر گرایی: وقتی در تقدیر چیزی (مرگ) مقدار شده است کوشش سودی ندارد و روزی که مرگ در آن تقدیر نشده است، مرگ رخ نمی دهد.

﴿۲﴾ گوشنهنشینی، تنها راه امنیت و سلامت است: برای آن گوشنهنشینی می کنم و سر به گربیان می کشم که غیر از آن راهی برای رهایی از تقدیر آسمان وجود ندارد.

﴿۳﴾ ترک گوشنهنشینی موجب تشویش و پراکندگی خاطر است. / کمبودن روزی اهل هنر (دانایان) در بیت سؤال که از زیان پدر مجذون و خطاب به مجذون است، مفهوم اصلی

﴿۴﴾ رهایی خواستن از گرفتاری عشق است. مفهوم مقابل آن رهایی نخواستن از عشق است. در ۱ و ۲ و ۴ عاشق به دنبال رهایی از عشق نیست و اسارت عشق را می سنند، پس با بیت سؤال تقابل دارند؛ اما در

﴿۵﴾ سخن از این است که رهایی از عشق ممکن نیست.

﴿۶- گزینه «۲»﴾ مفهوم عبارت صورت سؤال، تأثیر تقدیر و قضا و قدر و گرفتارشدن در حکم قضا و قدر است. این مفهوم در ۱، ۲ و ۴ به خوبی دیده می شود، اما در ۲ شاعر به تأثیر تقدیر (قضا و قدر) اعتقادی ندارد و بی حاصلی و ناکامی را نتیجه بی عملی و سستی اراده می داند.

﴿۷- گزینه «۱»﴾ مفهوم مشترک عبارت سؤال و ۱ فرآگیری بود نعمت های خداوند است.

﴿۸- مفاهیم سایر گزینه ها﴾

﴿۹﴾ مهمان روزی خود را همراه خود می آورد (روزی رسانی خداوند است).

﴿۱۰﴾ افسوس خوردن بابت فرارسیدن مرگ

﴿۱۱﴾ نسبت دادن همه نعمت ها به مدموج خود

﴿۱۲- گزینه «۳»﴾ مفهوم عبارت سؤال این است که شرط عاشقی ترک وجود مادی و فداکردن خود است. در ۱، ۲ و ۴ نیز همین مفهوم دیده می شود. در ۳ شاعر می گوید: هر کس از شراب عشق مست نشود، مانند توب بازی چوگان گرفتار ضربات حواتر روزگار می شود.